

Göbolyös N. László

Hírtékek könyve

2018

Már zsenge gyermekkorom óta...

Nem, ez nem igaz, először én is kalauz szerettem volna lenni, kardozó hős, meg svéd király – vélhetően egyik kedvenc mesekönyvem, Gusta Knutsson Kóbor Mukija miatt – de valahogy a betűk iránti szeretet már igen korán fontossá vált számomra. Édesanyám feljegyzése szerint négy éves korom óta tudok írni-olvasni, mire elkezdtem iskolába járni, Nagymamámmal elolvastuk a János Vitézt, ma is kívülről tudom nagy részét, ha valaki elkezd belőle egy sort, szinte biztos, hogy tudom folytatni. És a mesekönyvek mellett nagyon korán elkezdtem újságokat olvasni. Külügyes Édesapám rendszeresen hordta haza az újságokat, napi program volt nálunk az Esti Krónika a rádióból és a TV-Hiradó (Édesapámnak ma is mindennapi kenyerét jelentik a hírek, én néha egészen jól elvagyok nélkülük...), így aztán igen hamar, még tizenéveim kezdete előtt azsúrba kerültem a világ eseményeivel. Ezzel egyidőben tört ki rajtam földrajzi szenvedélyem, és hamarosan be tudtam azonosítani a hírekben hallott országokat a földgömbön is – vot egy világító glóbuszom, amelyen az országok színeket kaptak – megtanultam a világ országainak zászlóit, fővárosait, és sok esetben azt is tudtam, hogy ki az adott ország elnöke, miniszterelnöke, uralkodója. Akkoriban (7-8 éves lehettem), térképész szerettem volna lenni, arra az esetre, ha nem lesz belőlem Nemo kapitány. Biztosan Verne regényei (és a nagyszerű film, James Masonnal és Kirk Douglas-szel, no a még két magyarral, Lukács Pállal és Peter Lorre-val, azaz Löwenstein Lászlóval) is elindították bennem az utazás, idegen országok, népek felfedezése iránti vágyat, ami a mai napig nem szűnt meg. A Nemo kapitány 1962-es kötetét pedig több mint ötven éve őrzöm és ötvenként újra olvasom.

Közben felébredt bennem a sportimádat is, mindenekelőtt a focié. Én az Aranycsapatot már nem láthattam, talán még láttam valami tv-közvetítésben Bozsikot és Grosicsot, ellenben ott voltak a 60-as évek

elejének nem kevésbé kiváló magyar csapatai, mindenekelőtt a Vasas – ma is a piros-kékhez húz a szívem, bár utoljára több mint 10 éve voltam kint meccsen a Fáy utcában – de hát akkoriban olyan nagygárdák játszottak ott, mint Mészöly, Mathesz, Berendi, Ilhász, és Farkas, a legnagyobb kedvencem. De ismertem a Dózsásokat is – már csak azért is, mert Édesapám nekik drukkolt – Benét, Göröcsöt, Káposztát, Solymosit, vagy a Fradit, amelynek akkori kapusa, Aczél, nagynéném révén egy időre a családba is bekerült. Bár a zöldeket sosem kedveltem, azért tudtam, ki az az Albert, Novák, Fenyvesi dr. (Utóbbi ráadásul a szomszéd házban lakott, miként Farkas az iskolánk utcájában, voltunk is mindkettőnél kisdobosként papírt gyűjteni, akárcsak a környék más hírességeinél, Alfonzónál és Róna Viktornál). Volt egy osztálytársam, akinek apja fotós volt, rendszeresen fényképezte a focistákat, így tőle és újságkivágásokból szerzett képekből csináltam egy kis albumot. Nem gondoltam akkor arra, hogy egyszer ezekkel az ászokkal még személyesen is találkozom, némelyikkel újságíróként is...

Tüntetés 68-ban a Valle Giulia egyetemen

Aztán jött 1966-ban Róma, ahol minden eldőlt. Gyakran mondom, hogy Itália a második hazám, és ez nem csak azt jelenti, hogy bár sokfelé jártam és szinte mindenhol jól éreztem magam, az egyetlen ország, ahol Magyarországon kívül el tudnám képzelni az életemet,

az Olaszország. (A Fratelli d'Italia, ha meghallom egy olasz válogatott focimeccsen, ugyanúgy meghat, mint amikor egy magyar olimpiai bajnoknak eljátsszák a Himnuszot). Hanem azt is, hogy azoknak az éveknél köszönhetem, hogy történész lettem és az újságírást választottam hivatásomul.

Mivel Édesapám diplomáciai szolgálatot teljesített, ráadásul sajtóattasé volt, töméntelen újság került a kezembe naponta. Bevallom, hogy rendszeresen soha nem tanultam olaszul, nyelvtudásomat az utcán, a piacon, a római Magyar Akadémia olasz dolgozóitól, és nem utolsósorban az újságokból, a tv-ből, a rádióból szedtem fel. Ellenkéntben a franciával, amelyet Édesanyám és a francia tannyelvű Lycée Chateaubriand csepegtetett belém máig érvényesen. (Ez utóbbiban kezdtem angol nyelvi tanulmányaimat is). És akkoriban ugyancsak izgalmas volt az élet arrafelé, egyrészt az állandó kormányválságok, másrészt pedig a különböző társadalmi mozgalmak, mindenekelőtt az 1968 körüli diáklázadások, amelyeknek egyes eseményeit szó szerint „élőben” láttam: előfordult, hogy a Tevere partra néző ablakainkat be kellett csukni, mert könnygázzal oszlatták szét a diákok

felvonulását. 1969-ben pedig jött a „forró ősz”, a húszmillió általános sztrájk, majd az európai terrorizmus kezdete, az 1969. december 12-i milánói pokolgépes merénylet a Piazza Fontana-i kereskedelmi bankban. És közben zajlott a vietnami háború, az amerikai Hold-program, meghalt Che Guevara, Gagarin és Ho Shi Minh, megölték Martin Luther Kinget és Robert Kennedyt, vérfürdőt rendezett a Manson-család Roman Polanski Bel Air-i villájában, Párizsban kis híján megbuktatták Charles De Gaulle-t, Nyugat-Berlinben merényletet követtek el Rudi Dutchke ellen, 1968. augusztus 21-én a Varsói Szerződés országai bevonultak Csehszlovákiába. (Akkor ez utóbbi témáról az olasz média révén jóval többet tudtam, mint az átlag magyar közvélemény). Egy idő után már értettem az olasz politikai kabarét is, egyes poénjaira máig emlékszem. Bár a Chateaubriandban a tanárok kerültek minden politikát, azért mi gyerekek gyakran megbeszéltük a napi eseményeket, heves viták kíséretében.

És közben azért tanulmányoztam a magyar sajtót is, az Akadémia könyvtárában, a politikai mellett a Népsportot is – 1966 nyarán vertük meg a brazilokat az angliai vb-n – életem első munkáját végeztem itt, könyveket rendeztem a drága Kardos Duska néni irányításával. Honoráriumom a korlátlan olvasási lehetőség volt, és egy olasz költői antológia – magyarul. Ma is őrzöm könyvtáramban, miként az olvasási szenvedélyt magamban.

És ez a korszak volt az „ellenkultúra” kiteljesedése: bár ahhoz még túl ifjú voltam, hogy koncertekre járjak, a rádióban a korabeli, ma is tisztelt nagygárdák (Gianni Morandi, Adriano Celentano, Al Bano, Ornella Vanoni, stb) mellett ott szólt a Beatles, a Stones, Jimi Hendrix, a Doors, Otis Redding, James Brown, a tv-ben láttam a Vanilla Fudge-ot, az Aphrodite's Childot, vagy Chris Farlowe-t, akivel 25 évvel később már szinte haverok lettünk, az ostiai strandon pedig a wurlitzerben ott dübörgött a Led Zeppelin... Megkezdődött a lemezugyűjtésem, bújtam a helyi ifjúsági szaklapokat, a Ciao 2001-t, a Giovanit, vagdostam ki belőlük bőszen a fotókat és az érdekesebb cikkeket. E tevékenységem nem nyerte el ugyan családom tetszését, az meg különösen nem, hogy beszálltam a Panini-képecskék gyűjtésébe és cserekereskedelmébe zene és foci témában. Senki sem láthatta előre, hogy ezek micsoda muníciót jelentettek számomra a későbbiek folyamán újságírói munkámhoz. (Zenei sajtóarchívumom